

81. Düşünme, doğuştan gelen bazı yatkınlıklara dayalı olmasına karşın, öğrenmeyle gelişen bir etkinliktir. Bu açıdan, büyük düşünürler de dahil, herkes “düşünme öğrencisi” sayılabilir. Düşünmek bir çeşit borçlanmayı da beraberinde getirir. Düşünme sürecinde borcumuzu “yanlış”la öder, karşılığında “doğru”yu alırız. İnsanoğlu yanlış yapmaktan kurtulamayacağına göre, bu süreç asla bitmez. Her seferinde bilginin kristal kalesini yıkar, sonra yeniden daha yükseğini kurmaya başlarız.

Bu parçada, düşünmeyle ilgili olarak aşağıdaki-lerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Kesin bilgiye ulaşmanın en etkili yöntemi olduğu
- B) Yapılan hatalardan alınan derslerle sürekli geliştiği
- C) Soyut verilerden yola çıkarak somut sonuçlara ulaşma çabasından kaynaklandığı
- D) Yalnızca özgür ve bağımsız bir ortamda gelişebileceği
- E) Bütün soruların cevaplanabileceği varsayımına dayandığı

82. Bir masalda, iki terzi, krala diktikleri giysiyi yalnızca akıllı insanların görebileceğini söyleyerek onu kandırıyorlar. Aslında ortada, dikilmiş herhangi bir giysi yoktur. Kralla karşılaşanlar, akılsız diye damgalanmamak için, onun çıplak görüldüğünü söylemez; aksine, olmayan giysiyi herkes övgüler yağdırır. Kralın çıplak olduğunu, onu gören bir çocuk söyler yalnızca. Bir düşünür de bu çocuk gibi, gerçeği söyleyebilecek yüreklilikte olmalıdır. Kendi çağının tüm önyargılarına karşın, saygınlığının zedelenmesi pahasına, gerçeği olduğu gibi ortaya koymalı; çocukların yetişkinlikte yitirdikleri bu özelliği korumaya çalışmalıdır.

Bu parçaya göre, bir düşünürde aşağıdaki özelliklerden hangisinin bulunması gerekir?

- A) Cevaplardan çok, sorulara ağırlık verme
- B) Soruşturmasına, olabildiğince çok bilgiyle başlama
- C) Bilimsel otoritelerle uyum içinde çalışma
- D) Daha önce cevaplanmamış sorular sorma
- E) Genel görüş ve kabullerin tutsağı olmaktan kaçınma

83. Filozoflar işlerini yaparken sorulardan yararlanırlar. Filozofun elindeki sorular, problemlere çözüm getirmenin bir anahtarıdır. Genellikle, karşılaşılan problemler zaman içerisinde pek fazla değişmez. Zamanla değişen, filozofun problemin çözümünde rol oynayan farklı etkenleri seçebilmesidir. Problemi farklı sorular sorarak irdelediğinde, “varolan”ın daha önce gözden kaçmış olan yanları aydınlanmaya başlar. Böylece her doğru soru, onu problemi çözmeye bir adım daha yaklaştırır.

Bu parçada filozofun sorduğu soruların hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Problemlerin çözümüne ışık tutması
- B) Olaylarda fazla değişiklik olmadığını göstermesi
- C) Herkes tarafından sorulduğunda önemini yitirmesi
- D) Dünyaya egemen olma isteğinden kaynaklanması
- E) Çözülemez problemler için zaman harcanmasını önlemesi

84. Bilimin büyük trajedisi, güzelim bir hipotezin acımasız bir gerçek tarafından öldürülmesidir.

Bu görüş, bilimsel hipotezle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

- A) Hipotez oluşturulurken bilimsel yasalardan yararlanılmalıdır.
- B) Bir hipotezi çürütecek kanıtın bulunamamış olması, o hipotezin doğru olduğunu gösterir.
- C) Bilinmeyen açıklanmasını sağlayan hipotezler güzel görünür.
- D) Bir hipotez doğru görünse de araştırma bulguları onun yanlış olduğunu ortaya koyabilir.
- E) Hipotez hem yalın hem doğru olmalıdır.

Diğer sayfaya geçiniz.

85. Bilim adamı problem çözme sürecinde, önce, problemi aydınlatacak noktaları saptamalı, sonra bu saptamalardan deneysel olarak sınanabilir sonuçlar çıkarmalıdır. İkinci aşama için gereken bilgiyi ona okul öğrenimi vermiştir; bu bilgilere dayalı çalışmaları onun başarılı olmasını sağlar. Ancak, ilk aşamada başarılı olabilmesi için bilim adamının elinde ne bilinen bir yöntem vardır ne de okulda öğrendiklerinin ona yararı olacaktır.

Aşağıdaki yargılardan hangisi, bu parçada öne sürülen görüşü özetlemektedir?

- A) Aynı probleme çözüm arayan bilim adamları, aynı noktadan yola çıksalar bile farklı sonuçlara ulaşabilirler.
- B) Bilim adamı bilimsel kuramlardan yola çıktığında, ulaşacağı sonuçlar bilim çevreleri tarafından kabul edilecektir.
- C) Bilim adamının başarılı olabilmesi, yalnızca eğitimine değil, probleme çözüm getirecek noktaları fark etme yeteneğine de bağlıdır.
- D) Bilim adamının izlediği yöntem doğruysa ulaştığı sonuç da doğrudur.
- E) Bilim adamı çalışmalarına başlarken, kendisinden önceki önemli çalışmaları incelemeli, onlardaki eksiklikleri görebilmelidir.

86. Dünyada kötülük, çoğu zaman, bilmemekten kaynaklanır. Tek başına iyi niyet, iyiyi istemek bir eylemin iyi sonuç vermesi için yeterli değildir. Sadece iyiyi istemekten yola çıkan bir eylem, eğer bilgiyle aydınlatılmamışsa, kötüyü istemek kadar zarar verebilir.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyiyi istemek, iyinin gerçekleşmesi için yeterli olmasa da ahlaki bir görevdir.
- B) Kötü niyetle yapılan bir eylem de yarar sağlayabilir.
- C) Bilgiye dayalı her eylem, iyi niyetle yapılmamış olsa da iyi eylemdir.
- D) İyinin gerçekleşmesi için, hem iyinin amaçlanması hem de bilgiden yararlanılması gerekir.
- E) İnsanlık değerlerini korumak ve yüceltmek amacıyla yapılan her eylem, iyi eylemdir.

87. İnsan değerlidir. Çünkü, doğuştan getirdiği potansiyel ona "iyi insan" olabilme olanağı sunar. Yani kişi uygun ortamda yeterli eğitim alarak yetiştiğinde, herhangi bir alanda başarılı olabilir, o alanda yaptıklarıyla insanlığa katkıda bulunabilir.

Bu parçaya göre, insanı "değerli" yapan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hangi alanda uzmanlaşacağına kendi iradesiyle karar verebilmesi
- B) İyiyle kötüyü ayırt edebilmesi
- C) Uygun koşullar sağlandığında insanlığa hizmet edebilecek yetenekte olması
- D) Özelliklerinin bir kısmını doğuştan getirmiş olması
- E) Her koşulda zorlukların üstesinden gelebilecek potansiyele sahip olması

88. Geometri kuralları belirlenirken nasıl nokta, çizgi, uzay gibi temel kavramlardan yola çıkılıyorsa hukuk kuralları da hak, adalet, etik gibi temel kavramlara dayandırılır; yasalar bu kavramlardan türetilir. Tarih boyunca ister teokrasiyle, ister otokrasiyle, ister demokrasiyle yönetilsin, tüm devletler hukuka gereksinim duymuşlardır. Bir devletin hukuk sistemi, o devletin yapısının biçimlenmesinde etkilidir. Devletlerin hukuk sistemleri arasındaki farkı belirleyen de yasa yaparken gerekli temel kavramları hangi ilkelerden aldıkları ve o kavramları nasıl kullandıklarıdır.

Bu parçada, hukukun hangi yönünden sözü edilmemektedir?

- A) Belirli kavramları temel aldığından
- B) Her tür devlet düzeni için gerekli olduğundan
- C) Devlet düzeni üzerinde etkili olduğundan
- D) Yapısının, dayandığı temel kavramlara göre değiştiğinden
- E) Bilimsel kurullarla uyumlu olması gerektiğinden

89. İnsan olarak yaşantılarımız ve iç dünyamız bilinmeyenlerle, keşfedilmemişliklerle doludur. Sanat, insanın iç dünyasını keşfetmeye, adlandırmaya çalışır. Sanat yapıtında okura, seyirciye, dinleyiciye sunulan, onun için yeni olan bir yorumdur. Bir şiir, bir resim, bir senfoni insan için hep yeni bir keşif, yeni bir adlandırmadır. Gerçekten de bir sanat yapıtıyla ilk kez karşılaştığımızda insanı şaşırtan budur.

Bu parçada, bir sanat yapıtı karşısında duyulan şaşkınlık aşağıdakilerden hangisine bağlanmaktadır?

- A) Dünyayı eleştirel bir bakış açısıyla yansıtmasına
- B) İnsanın anlayamadıkları karşısında duyduğu korkuyu gidermesine
- C) İnsanı, önceden farkına varamadığıyla karşı karşıya getirmesine
- D) İnsana hoş duygular yaşatmasına
- E) Başka sanat yapıtlarında ele alınmamış bir konuyu işlemesine

90. Kitap okuyan bir çocuğun, kendisini kitabın konusuna kaptırması, söz gelişi zavallı Robinson'u adadan kurtarmak için kafa yorması, sanat yapıtının doğası yönünden ilginç bir durumdur. Elindeki romana dalmış bir yetişkinin, odaya başka birinin girmesiyle birden irkilmesi, gerçek dünyaya ancak birkaç saniye duraksadıktan sonra uyum sağlayabilmesi de böyle bir durumun sonucudur. Bu iki örnekte de romanın kurmaca yapısı, okuru yaşadığı dünyadan çekip olayların salt duyularla izlenemeyeceği bir dünyaya itmiştir.

Bu parçaya dayanarak sanat yapıtıyla ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Düş gücüyle keşfedilebilecek ayrı bir dünyası vardır.
- B) Sanatçının dünyaya bakış açısını yansıtır.
- C) Yaşamın değerinin kavranmasına yardımcı olur.
- D) Temel amacı, gerçeğin kavranmasını sağlamaktır.
- E) Gerçek dünyayı yücelterek yeniden kurgular.

SÖZEL BÖLÜM BİTTİ.

SAYISAL BÖLÜME GEÇİNİZ.